

A magszármazó betegségek jelentős korlátozó tényezőt jelentenek az árpa termelésében.

Автор(и): н.с. Тошка Попова, Институт по земеделие в Карнобат

Дата: 18.10.2022 Брой: 10/2022

A maghordozott betegségek jelentős korlátozó tényezőt jelentenek az árpa termelésében. A legfontosabb kórokozók a *Ustilago nuda*, amely a pelyhes szemölcsösséget okozza, és a *Helminthosporium graminea*, amely a csíkos levélfoltosságot okozza.

A pelyhes szemölcsösség nagy gazdasági jelentőségű az árpa számára. A betegség jellegzetes tünetei a füzérezés időszakában jelennek meg. A fertőzött füzérben a szemek helyén a szemölcs gombaspóráinak fekete tömege képződik, amelybe átalakul. Általában a füzér minden része megsemmisül. Csak a tengely és néha a küllők kis része marad érintetlen. A betegség elleni védekezés főleg vetés előtti magkezeléssel és nemesítéssel történik. A Perun téli sörárpa fajta rezisztens a pelyhes szemölcsösség kórokozójával szemben.

A csíkos levélfoltosság döntő gazdasági jelentőségű az árpa számára. A betegség tünetei a csírázástól az érésig megfigyelhetők, de a legjellegzetesebbek a füzérezés utáni időszakban. Világossárga foltok jelennek meg a leveleken, amelyek fokozatosan megnyúlnak az erek között. Később a foltok elsötétednek és hosszában 2-3 csíkra hasadnak. Fokozatosan a fertőzött levelek teljesen kiszáradnak. A megtámadott növények nem füzereznek vagy meddők maradnak. Ritka esetekben, ha képződnek szemek, azok összezsugorodtak és gyengén fejlettek. A betegség terjedésének korlátozása főleg magfertőtlenítéssel történik.

A magok, mint új élet formái, törékenyek és gyengék, és gondoskodásra szorulnak. És ez a gondoskodás a fertőtlenítéssel kezdődik. A magok megfelelő termékkel való kezelése nemcsak azokat, hanem a csírákat, gyökereket és fiatal növényeket is védi fejlődésük kezdeti szakaszában. Ismert, hogy a rendelkezésre álló magkezelő szerek serkentő hatással is bírnak a csírázásra és a fiatal növények fejlődésére. Egyenletes csírázást és kelést, egyenletes fejlődést és biztos termést biztosítanak. A magkezelő szer megválasztása számos feltételtől függ. Ismerni kell a magok fertőzöttségi szintjét a maghordozott kórokozókkal szemben. Ezt az információt fitopatológiai analízis elvégzésével kapjuk meg. Ennek alapján választunk megfelelő gombaölő szeret. A növényállomány optimális állapotban van, ha nem állapítottak meg fertőzöttséget. A maganyag kezelése az elit magtermesztésben kötelező. A termék választása a magkezelő berendezés függvénye is. Megfelelően működő, a terméket pontosan adagoló berendezéssel történő kezelés biztosítja a magok kiváló minőségű és egyenletes bevonatát. A magkezelő szerek hatásspektruma összefügg az aktív anyagok gazdanövényi szövetekbe való behatolási képességével. A kontakt gombaölők nem képesek elnyomni a

kórokozók fejlődését a mag belsejében, csak a felszínen. Védelmet nyújtanak a talajból és a magfelszínről származó fertőzéssel szemben. A szisztémás gombaölők aktív anyagai megbízható védelmet biztosítanak a felszíni vagy belső fertőzés által okozott szemölcsösségekkel szemben, elnyomják a gyökérrothadások kialakulását, és gátolják a szeptóriózisok fejlődését az ontogenezis korai szakaszaiban. A szisztémás gombaölők használata ajánlott – ezek megbízhatóbb védelmet nyújtanak.

A magok vegyszeres kezelése során kötelező bizonyos feltételek betartása:

- Megfelelő magkezelő berendezés kiválasztása.
- Az adott termék alkalmazási utasításának szigorú betartása.
- Az előírt adag szigorú betartása.

A magfertőtlenítés minősége határozza meg a gombaölő szer hatását. Szükséges, hogy a termék minden egyes szemhez eljusson és egyenletes bevonatot biztosítson a felszínén.

A betegségek elleni védekezés akkor hatékony, ha integrált módon, a szükséges megelőző, gazdasági és környezeti irányultsággal történik. A fő agrotechnikai gyakorlatok betartása nem fogja teljesen megszüntetni a betegségeket, de jelentősen korlátozza azok fejlődésének mértékét és ennek megfelelően a veszteségeket.

Megelőző intézkedések:

- Megfelelő vetésforgató betartása.
- A növényi maradványok összeaprítása és beszántása.
- Egészséges maganyag használata.

Vegyszeres védekezés:

A magkezelésre a szemölcsösségek és a csíkos levélfoltosság ellen ajánlottak: Bariton Super 97.5 FS – 100 ml, Lamador 400 FS – 20 ml, Lamador Pro – 50 ml, Kinto Trio – 120–150 ml, Rancona 15 E, Rancona i-Mix, Rancona Royal – 100 ml, Orius 5 FS/Savage 5 FS – 150 ml, Tesoro 250 – 100 ml stb. Félzár módszerrel alkalmazzák, az ajánlott adagot 4 l vízben oldják fel, és a keletkező oldat 100 kg mag kezelésére elegendő.